

Tisztelt Olvasó!

Pálfalvai Zoltán
igazgató

„Semmiből, egy új, más világot teremtettem” – írta egy alig 21 éves fiatalember apjának 1823. november 3-án Temesváron. Figyeljünk az évszámokra, hiszen a ma élő ember számára is ez az igazán megdöbbentő és lenyűgöző: 21 évesen, 1823-ban Bolyai János – minden idők egyik legeredettebb gondolkodású matematikusa – olyan korszakalkotó felfedezést tett, ami messze megelőzte korát és később a

modern tudomány nagyjait is ámulattal töltötte el. Eötvös Lóránd mondotta egyszer egyik emlékbeszédében: „csak az az igazi tudomány, amely világra szól; ez valószínűleg Bolyai alkotásával egyszer; ilyen teljes mértékben talán egyetleneszer.” A matematikában zseniálisat alkotó katonatiszt munkáit azonban a kor embere értetlenül fogadta, csupán virtuóz hegedűjátékát értette és értékelte a hallgatóság.

Az 1966-ban kapuit nyitó új gimnázium a magyar tudományos élet egyik legnagyobb alakjának nemcsak a nevét vette fel, hanem ezzel együtt programot is választott.

Németh László gimnáziumunk névadó ünnepsége írt köszöntő szavait – „...de jelenthet a Bolyai név többet, programot is.” – mottóul választva iskolánk az elmúlt 40 tanévben mindvégig ebben a szellemben próbálta felkészíteni, nevelni tanítványait. A tehetség kibontakoztatása, gondozása, a minél szélesebb ismeretanyag átadása, a tanulók felkészítése a továbbtanulásra mindig is elsődleges feladat volt számunkra. Egykori és jelenlegi tanítványaink pedig partnerek voltak céljaink megvalósításában.

A tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások, a fakultációs órák, a különböző tantárgyi szakkörök, versenyfelkészítők, tudományos diákköri előadások tehetségek egész sorát indították útra az elmúlt négy évtizedben. Igen nagy azon tanulóinknak a száma is,

akik a különböző tantárgyi versenyek valamelyikén elindulva mérették meg tudásukat, tehetségüket. Nagy öröm számunkra, hogy évről évre igen sokan jutnak el a területi fordulókig, illetve az országos döntőkhöz.

Sok tanítványunk a mindennapi munka, a tanulás mellett rengeteg időt áldoz arra, hogy fejlessze tudását, képességeit a művészetek és a sport különböző területein, illetve elmélyült kutatómunkát folytasson valamely tudományterületen. A kezdő évfolyamosok bemutatkozó előadásán, a Bolyai Köri előadásokon, a már hagyományossá váló Bolyai Esten – ami egy igazi színháztermet megtöltő programot kínál az elmúlt években – csodálhatunk rá tanulóink sokszínű tehetségére. Ők azok, akik elvezetnek a matematika, fizika, kémia, az irodalom, a történelem, a földrajz, a zene tanórai kereteket meghaladó területeire. És ők azok, akiknek népdalokat éneklő hangja betölti az aulát; akiknek oboa, fagott, klarinét, hárfá, hegedű, illetve tekerőlant-játékát csodálhatja a közönség. Ők azok, akik latin és standard táncokkal, vagy pergő ritmusú néptáncsal, költemények értő tolmácsolásával, illetve színészi játékkal ejtik ámulatba a közönséget. És ők azok is, akiknek szurkolhatunk a kosárlabda és röp-

A 24. évkönyv elé

labdamérkőzéseken, a torna és atlétika versenyeken, miközben megpróbálják felvenni a küzdelmet ellenféllel, idővel, magassággal és távolsággal.

Ezek a tanulók folyamatosan fejlesztik, formálják önmagukat. Egy számukra fontos területen próbálnak egyre jobbakká, egyre tökéletesebbek lenni. Ha nem szalasztjuk el az alkalmakat, ha nyitottak és kíváncsiak vagyunk tudásukra, előadásaikra, fellépéseikre, akkor mi is formálódhatunk, gazdagodhatunk. Ezek azok a találkozási pontok, amikor az átlagos és a jó találkozhat a kiemelkedővel, valamely területen kimagasló eredményt nyújtóval. És ezek lehetnek azok a pillanatok, amikor az átlagos vagy jó a példát látva elindulhat és megtalálhatja azt a területet, amelyen ő is kiemelkedőt alkothat. Minden csak rajtad múlik. Nyitott vagy-e a világra, kíváncsi vagy-e arra, mi az, amit a másik jobban tud, s mi lehet az, amiben te is többre vagy képes.

Hiszem, hogy ez az iskola, amely a korát messze meghaladó tudással rendelkező, zseniális matemati-

kus – Bolyai János – nevét választotta, olyan műhelyként működött, amelyben mindig felfigyeltek a többszörösen akaratokra és segítettek a tehetségeket, amelyből a tanítványokat megfelelő alapokkal indították útnak a felsőoktatásba.

„Könnyű a csecsemőnek messzire látni, ha óriások tartják magasba” – állította Newton. Bolyai Jánosnak sikerült messzire látni, kitekinteni abból a szűk térből, amiben az emberiség Euklidész óta közel kétezer éven át szemlélte a körülötte lévő világot.

Ha óriások nem is lehetünk, annyit azonban eddig is megtettünk, és ezután is ez a legfontosabb feladatunk, hogy tanítványaink tudását olyan szintre emeljük, amelynek birtokában magabiztosan választhatnak utat és kiteljesíthetik önmagukat, megvalósíthatják vágyaikat, a mindennapok valóságává tehetik álmaikat.

Ezen gondolatok jegyében a Bolyai Napok rendezvénytársaságát megnyitom. Köszönöm a figyelmet.